

ПРИСУТНИ ОБЛИЦИ ЕКСТРЕМНОГ ЗАГАЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОГУЋНОСТ СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА ЗАШТИТЕ

Душан Врањеш

ЈУ Висока медицинска школа Приједор, Република Српска, Босна и Херцеговина

Климатске промјене и елементарне непогоде у урбаним зонама могу узроковати појаве екстремних облика загађења животне средине. Ове појаве имају за посљедицу угрожавање здравља становништва и нарушавање еколошке равнотеже. Циљ овог рада је да се изврше анализе могућих облика и узрока екстремног загађења животне средине у урбаним зонама и утврде могућности спровођења мјера заштите животне средине које је неопходно спроводити како у склопу превентивних мјера тако и у оквиру мјера заштите и отклањања последица на угроженом подручју. Анализе могућих облика екстремног загађења животне средине у урбаним зонама извршена је на бази праћења стања и прикупљања и обраде података као и података из процјене угрожености од елементарних непогода на подручју града Приједора.

Појаве екстремно високих концентрација појединих полутаната у урбаним подручјима могуће је услед елементарних непогода (поплаве, пожари, земљотреси и др.) као и техничко – технолошких акцидената на индустријским и енергетским капацитетима као и услед оштећења објеката комуналне инфраструктуре. Такође, до појаве екстремно високог нивоа загађења могу довести и индустријско и урбано загађење поготово када је присутан кумулативни ефекат уз одређене неповољне метеоролошке услове а прије свега појаве температурне инверзије. Појаве екстремно високих концентарција загађујућих материја прије свега узрокују угрожавање здравља становништва а затим доводи до угрожавања екосистема те узрокује велике материјалне штете.

Да би се планирале и спроводиле адекватне и ефикасне мјере заштите животне средине неопходно је на бази идентификације ризика извршити анализу могућих сценарија угрожавања животне средине и анализу капацитета те утврдити и планирати неопходне мјере заштите животне средине. Ефикасно спровођење мјера заштите животне средине захтијева континуирани мониторинг, спровођење превентивних мјера као и оспособљавање и опремање надлежних институција специјализованих за предузимање адекватних мјера заштите.

Кључне ријечи: животна средина, екстремно загађење, мјере заштите

PRESENT FORMS OF EXTREME ENVIRONMENTAL POLLUTION AND POSSIBILITY OF IMPLEMENTATION OF PROTECTION

Dušan Vranješ

School of Applied Medical Sciences Prijedor, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina

Climate change and natural disasters in urban areas can cause extreme forms of environmental pollution. These phenomena result in endangering the health of the population and disturbing the ecological balance. The aim of this paper is to analyze possible forms of extreme environmental pollution in urban areas and determine the possibility of implementing environmental protection measures that need to be implemented as part of preventive measures and measures to protect and eliminate consequences in the affected area. The analysis of possible forms of extreme environmental pollution in urban areas was performed on the basis of monitoring the situation and collecting and processing data as well as data from the assessment of the threat of natural disasters in the city of Prijedor.

Occurrences of extremely high concentrations of certain pollutants in urban areas are possible due to natural disasters (floods, fires, earthquakes, etc.) as well as technical - technological accidents at industrial and energy facilities and due to damage to municipal infrastructure. Extremely high levels of pollution can also be caused by industrial and urban pollution, especially when there is a cumulative effect with certain unfavorable meteorological conditions, and before that the appearance of temperature inversion. Occurrences of extremely high concentrations of pollutants primarily endanger the health of the population and then lead to endangerment of ecosystems and cause great material damage.

In order to plan and implement adequate and effective environmental protection measures, it is necessary to analyze possible scenarios of environmental threats and capacity analysis on the basis of risk identification, and to determine and plan necessary environmental protection measures. Effective implementation of environmental protection measures requires continuous monitoring, implementation of preventive measures as well as training and equipping of competent institutions specialized in taking adequate protection measures.

Key words: environment, extreme pollution, protection measures